

Peter Egler, Ladina Gapp, Giusep Valaulta – tuts trais dal Seco.

FOTOS C. CADRUVI

Ina raspada Rumantschs en la chasa von Wattenwyl

La chanceliera federala ha envidà ad ina sairada

DA CLAUDIA CADRUVI / ANR

■ **Ina occurrenza singulara ad ina adressa exclusiva – ils emploiads rumantschs da la confederaziun han dastgà giudair ina sairada en la chasa von Wattenwyl a Berna. Envidà ha la chanceliera federala Corina Casanova.** Passa tschient Rumantschas e Rumantschs lavuran tar la confederaziun. «Per s'inscuntrar ina giada en in rom nunuffizial less jau As envidar cordialmain ad ina sairada», hai già num en l'invit che la chanceliera ha tarmess a tuts emploiads che discurren la quarta lingua. La mesemna saira èn passa 40 persunas sa radunadas en la chasa von Wattenwyl. Singuls èn perfin vegnids dal Grischun per emprender d'enconuscher ils collegas dals auters departaments.

Da Müstair fin Kasachstan

Berna, Dübendorf, Sydney u Kasachstan sajan lieus da lavur dals emploiads rumantschs, ha ditg Casanova en ses pled da bainvegna. Numerus Rumantschs lavurian per la duana, en il Seco e per la guardia da cunfin. Auters sajan spatitschads sin tuts departaments. I dettia Rumantschs ch'occupian posts da diplomats, ambassadurs, secretaris generals,

brigadiers, pilots d'armada, pledaders u translatur.

Sulet 0,4 pertschient dals emploiads discurren actualmain rumantsch. Tenor lescha stuessi dar ina cumpart d'almain 1 pertschient, ha fatg endament Casanova. I dovria anc bleras stentas per cuntanscher ina represchentaziun gista. «Tü Jon e ti Giusep avais chattà la via en l'administraziun federala», ha ditg Casanova. Uss stoppian ins persvader anc auters da vegnir tar la confederaziun. I saja da far attent ils schefs e las scheffas d'engaschar Rumantschs, per tege lez sajan adina bilings.

Mammas e purs suverans

La poesia patriotica rumantscha è stada en il center dal curt referat ch'il translatur da la chanzlia federala *Rico Valär* ha tegnì. Adina ils medems chavazzins cumparian en las poesias che dechantian e propageschian il rumantsch: pur, mamma, vegl, sonor, avantatg. Gia Conradin de Flugi haja scrit il 1845 ina poesia che cuntogna quests chavazzins. Pli tard sajan quests peds puspè cumparids en poesias patrioticas da Guadench Barblan (Chara lingua da la mamma), Giachen Casper Muoth cun (Stai si defenda Romontsch tiu vegl lungatg), Gion Antoni Huonder (Il pur suveran).

Entras talas propagandas per il rumantsch hajan ins già l'impressiun en autras parts da la Svizra ch'ils umens rumantschs sajan tuts mo purs e las dunnas rumantschas adina mo mammas. Interessant saja ch'ils medems chavazzins cumparian ozendi puspè en poesias davart il rumantsch grischun – uschebain pro sco era contra la lingua cuminaivla.

L'otgavla cussegliera federala

Suenter il curt referat ha la chanceliera manà ils giasts tras las stanzas da la chasa von Wattenwyl ch'è en possess da la confederaziun entras ina donaziun da Béatrice von Wattenwyl. La donatura ha fatg tscheras resalvas, per exempel ch'i na dastgia vegnir midà nagut vi dal bajetg.

Plinavant ha mo il cussegl federal, ed uschia era la chanceliera federala, il dretg d'envidar glied en la chasa patriziana. Aut diplomats ed ambassadurs han gia residià en las stanzas. La regenza svizra envida regularmain las partidas als «discurs von Wattenwyl».

La mesemna saira n'èsi dentant betg i per diplomazia delicata u per battagliais politics. Ils emploiads rumantschs han giudì las spaisas dal buffet, fatg printgas cun la chanceliera e baterlà cun gust la lingua materna – quella dals purs, dals diplomats e dals emploiads suverans.

Tim Enderlin e Claire Zischg dal departament per l'exteriur e Jon Fanzun, collavuratur personal da Didier Burkhalter.

Walter Pfister (servetsch parlamentar), Tonia Dolfi (departament per l'exteriur), Arno Camenisch (guardia da cunfin).

Pius Caduff (departament da justia), Claudio Caduff (departament da finanzas) e Valentin Lutz (uffizi da migraziun).

Brigadier Lucas Caduff, Bruno Tenner (departament da finanzas) e Clemens Berther (departament militar).

Jean Pierrick Bergamin, Maurus Blumenthal, Andrea Vital, Martin Michel. Els lavuran tar la duana, en il departament per l'exteriur e tar la guardia cunfin.

La chanceliera federala Corina Casanova (dretg) cun Claire Zischg dal departament per l'exteriur.